

På denne baggrund foreslås det, at det udtrykkeligt i retsplejeloven angives, at adgangen til advokatbistand også omfatter den forurettede i sager om overtrædelse af straffelovens § 123.

5. Udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest

5.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, kan en sigtet varetægtsfængsles, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at han har begået en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, §§ 244-246, § 250 eller § 252, såfremt lovovertrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Bestemmelsen er indsat ved lov nr. 386 af 10. juni 1987. Efter forarbejderne tænkes den især anvendt ved de groveste tilfælde af den såkaldte meningsløse gadevold (dvs. vold over for kvalificeret sagesløse) og i grove tilfælde af overfald over for persongrupper, der efter karakteren af deres arbejde er særligt udsat for overfald. Bestemmelsen kan endvidere anvendes, hvor der er anvendt våben eller påført mere betydelige skader, og i visse gentagelsestilfælde. Endelig kan grove tilfælde af overtrædelse af straffelovens § 252 være omfattet.

Ved lov nr. 282 af 19. april 1992 blev som nævnt ovenfor § 123 om vold og trusler m.v. over for vidner indsat i straffeloven.

Retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, kan kun finde anvendelse, såfremt sigtelsen vedrører en overtrædelse af de opregnede straffebestemmelser. Den giver således ikke mulighed for varetægtsfængsling i retshåndhævelsesøjemed af den, der er sigtet for overtrædelse af straffelovens § 123, formentlig heller ikke i tilfælde af grov vold, som ville falde ind under §§ 244-246, men hvor forholdet er absorberet af overtrædelsen af § 123. I sådanne tilfælde kan der dog evt. være mulighed for at varetægtsfængsle efter bestemmelsen i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, hvor det bl.a. er en betingelse, at forbrydelsen har en strafferamme på fængsel i 6 år eller derover.

5.2. Justitsministeriets overvejelser

Det er i flere tilfælde forekommet, at gerningsmanden til en voldsforbrydelse har opsogt sit offer og har udsat den pågældende for yderligere voldelig overlast eller trusler. Formålet hermed kan være at hævne sig på voldsofferet, der har henvendt sig til myndighederne, eller at søge at formå den pågældende til at kalde anmeldelsen tilbage eller til at undlade at afgive forklaring under sagen.

Hensynet til den, der uforskyldt bliver offer for en voldsforbrydelse, taler med stor vægt for, at samfundet gør, hvad der er muligt, for at yde den pågældende beskyttelse mod yderligere voldelige overgreb. Samfundets muligheder for en effektiv retshåndhævelse i bl.a. voldssager styrkes endvidere, hvis offeret for en voldsforbrydelse sikres bedst muligt, således at den pågældende ikke afstår fra at anmelde voldsforhold eller undlader at afgive forklaring herom til politiet eller i retten af frygt for gerningsmanden.

Som nævnt blev der i 1992 i straffelovens § 123 indsat en bestemmelse, der kriminaliserer vold og trusler m.v. over for vidner. Retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, om varetægtsfængsling i retshåndhævelsesøjemed indeholder imidlertid ikke i opregningen af de omhandlede voldsbestemmelser en henvisning til § 123.

På denne baggrund foreslås det at indsætte en henvisning til straffelovens § 123 i § 762, stk. 2, nr. 2, således at der under nærmere betingelser kan ske varetægtsfængsling i retshåndhævelsesøjemed, når der foreligger en særlig bestyrket mistanke om overtrædelse af denne bestemmelse.

6. Personer, der udsættes for vold under erhvervsudøvelse i udlandet

6.1. De gældende regler

Efter § 1, stk. 1, 1. pkt., i lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser yder staten erstatning og godtgørelse for personskade, der forvoldes ved overtrædelse af straffeloven, hvis overtrædelsen er begået i den danske stat. Det er efter denne bestemmelse uden betydning, om skadevolder eller skadelidte er dansker eller udlænding. I medfør af § 1, stk. 3, kan erstatning i særlige tilfælde ydes for skader, der forvoldes ved handlinger begået uden for den danske stat, hvis skadelidte har bopæl i Danmark, har dansk indfødsret eller på gerningstidspunktet gjorde tjeneste for en udsendt dansk udenrigsrepræsentation.

I sin oprindelige udformning var offererstatningsloven i sin helhed affattet således, at erstatning kunne ydes af staten ud fra en rimelighedsvurdering (»billigheds-erstatning«). Herefter skulle der både anlægges en vurdering af skadelidtes behov for at få erstatning i det konkrete tilfælde og et skøn over, hvorvidt det, også bortset fra skadelidtes økonomiske behov, måtte anses for rimeligt at yde erstatning i det pågældende tilfælde. Om baggrunden for denne ordning henvises til betænkning nr. 751/1975 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser og til lovforslaget, jf. Folketingstidende 1975/76, tillæg A, sp. 2485 ff.